

عنوان: نگهداری واکسن و حلال ها در دمای صحیح در مکان های ثابت	
نسخه: اول	کد: IRN-EVM-SOP-E2-03-01
تعداد صفحات: 7	تاریخ امضا: 94/11/01

	فرایند عملیاتی استاندارد (SOPs) نگهداری واکسن و حلال ها در دمای صحیح در مکان های ثابت			
	تهیه کنندگان	نام و نام خانوادگی	سمت اداری	تاریخ
	نویسنده اصلی	غلامعباس زمانی مجتبی حق گو	کارشناس مسئول زنجیره سرما مشاور مرکز مدیریت بیماری های واگیر	94/11/01
	مرور شده توسط	دکتر سید محسن زهرائی	رئیس اداره بیماری های قابل پیشگیری با واکسن	94/11/01
تایید کننده نهایی	دکتر محمد مهدی گویا	رئیس مرکز مدیریت بیماری های واگیر	94/11/01	امضاء

تاریخ نسخه

شماره	تاریخ	توصیف تغییر	دلیل تغییر

عنوان: نگهداری واکسن و حلال ها در دمای صحیح در مکان های ثابت	
کد: IRN-EVM-SOP-E2-03-01	نسخه: اول
تاریخ امضا: 94/11/01	تعداد صفحات: 7

فهرست مطالب

توزیع

1. سیاست و اهداف

1.1 سیاست

1.2 اهداف

2. مسئولیت

3. ملزومات و تجهیزات

4. فرایند

4.1 نگهداری معمول واکسن ها

4.1.1 نگهداری در فریزر یا سردخانه زیر صفر در دمای منفی 15 الی منفی 25 درجه

سانتیگراد

4.1.2 نگهداری در سردخانه یا یخچال واکسن در دمای 2 تا 8 درجه سانتیگراد

4.2 نگهداری واکسن در شرایط اضطرار

4.3 نگهداری حلال ها

5. مستندات و دستورالعمل های دیگر مرتبط

ضمیمه 1: دمای توصیه شده سازمان جهانی بهداشت برای نگهداری واکسن ها

عنوان: نگهداری واکسن و حلال ها در دمای صحیح در مکان های ثابت	
کد: IRN-EVM-SOP-E2-03-01	نسخه: اول
تاریخ امضا: 94/11/01	تعداد صفحات: 7

توزیع

این فرایند اجرایی استاندارد (SOP) به سطوح زیر توزیع می شود:

موقعیت ها	نوع مرکز

1. سیاست و اهداف

1.1 سیاست

کارکنان مسئول باید درجه حرارت صحیح نگهداری هر واکسن، حلال و ترکیب آن ها را بدانند. این آگاهی برای هر نوع واکسن یا فرآورده ای که در زنجیره سرما نگهداری می شود، حتی اگر جزو برنامه جاری ایمنسازی کودکان هم نباشد، الزامی است. کارکنان همچنین باید بدانند که کدام فرآورده ها در اثر یخ زدن آسیب می بینند.

1.2 اهداف

این SOP فهرست فرآورده هایی را که در زنجیره سرما نگهداری می شوند و همچنین دمای نگهداری آن ها را (در مراکز ثابت نه در حین حمل و نقل) بیان می کند.

2. مسئولیت

مسئول زنجیره سرما یا کارکنان بهداشتی مسئولیت دارند تا به صورت روزانه از حفظ واکسن ها و حلال ها در دمای مناسب اطمینان یابند. نام افراد مسئول وظیفه نظارت را عهده دار هستند.

3. وسایل و تجهیزات وابسته

ندارد

4. فرایند

عنوان: نگهداری واکسن و حلال ها در دمای صحیح در مکان های ثابت	
نسخه: اول	کد: IRN-EVM-SOP-E2-03-01
تعداد صفحات: 7	تاریخ امضا: 94/11/01

4.1 نگهداری معمول واکسن ها

مسئولیت: مسئول زنجیره سرما یا کارکنان بهداشتی

همه واکسن ها باید در درجه حرارت صحیح به شرح ذیل نگهداری شوند:

4.1.1 نگهداری در فریزر یا سردخانه زیر صفر در دمای منفی 15 الی منفی 25 درجه سانتیگراد

- فقط واکسن OPV در سطوح مرکزی، منطقه ای و استانی قابلیت نگهداری در این دما را دارد.
- واکسن های BCG، سرخک، MMR، MR فقط در سطح کشوری قابلیت نگهداری در این دما را دارند.

4.1.2 نگهداری در سردخانه یا یخچال واکسن در دمای 2 تا 8 درجه سانتیگراد

- کلیه واکسن ها در همه سطوح (از سطح کشوری تا خانه های بهداشت) قابلیت نگهداری در این دما را دارند.

4.2 نگهداری واکسن در شرایط اضطرار

مسئولیت: مسئول زنجیره سرما یا کارکنان بهداشتی

- در سطح کشوری، اگر فریزر یا سردخانه زیر صفر خراب شد، OPV و سایر واکسن های لئوفیلیزه (مانند BCG و یا ترکیبات سرخک) می توانند به صورت موقت در دمای 2 تا 8 درجه نگهداری شوند. بقیه واکسن ها فقط در دمای 2 تا 8 درجه بالای صفر نگهداری شده و هرگز نباید یخ بزنند.
- در سطح منطقه ای و استانی، اگر فریزر یا سردخانه زیر صفر خراب شد، OPV می تواند به صورت موقت در دمای 2 تا 8 درجه بالای صفر نگهداری شود. بقیه واکسن ها فقط در دمای 2 تا 8 درجه بالای صفر نگهداری شده و هرگز نباید یخ بزنند.
- در سطوح شهرستان و مراکز و خانه های بهداشت، همه واکسن ها، همواره باید در دمای 2-8 درجه بالای صفر سانتیگراد نگهداری شوند و هرگز نباید یخ بزنند.

4.3 نگهداری حلال ها

مسئولیت: مسئول زنجیره سرما یا کارکنان بهداشتی

بجز در مراکز ارائه خدمت واکسیناسیون (مانند خانه های بهداشت و پایگاه بهداشت)، همه حلال ها باید در دمای اتاق نگهداری شوند مگر اینکه با خود واکسن بسته بندی شده باشند. حلال ها هرگز نباید یخ بزنند. در مراکز ارائه خدمات واکسیناسیون، همه حلال ها باید در یخچال نگهداری شوند.

عنوان: نگهداری واکسن و حلال ها در دمای صحیح در مکان های ثابت	
کد: IRN-EVM-SOP-E2-03-01	نسخه: اول
تاریخ امضا: 94/11/01	تعداد صفحات: 7

5. مستندات و دستورالعمل های دیگر مرتبط

- IRNEVM-SOP-E2-01-01: پایش دمای نگهداری واکسن در مراکز ثابت
- IRN-EVM-SOP-E6-02-01: مدیریت حلال ها در انبارهای واکسن
- IRN-EVM-SOP-E6-05-01: نگهداری واکسن در سردخانه و سردخانه زیر صفر
- IRN-EVM-SOP-E6-06-01: نگهداری واکسن در یخچال و فریزر
- IRN-EVM-SOP-E3-01-01: پاسخ به موارد اضطراری در مراکز ثابت

عنوان: نگهداری واکسن و حلال ها در دمای صحیح در مکان های ثابت

کد: IRN-EVM-SOP-E2-03-01	نسخه: اول
تاریخ امضا: 94/11/01	تعداد صفحات: 7

ضمیمه 1: دمای توصیه شده سازمان جهانی بهداشت برای نگهداری واکسن ها

نام واکسن	سطح مرکزی		سطح استان و شهرستان		مرکز بهداشتی درمانی	خانه بهداشت و پایگاه بهداشتی
			استان	شهرستان		
	حداکثر مدت نگهداری			حداکثر مدت نگهداری		
	6-12 ماه	3 ماه	یک ماه	یک ماه	یک ماه	یک ماه
OPV	در 15- الی 25 درجه نگهداری کنید (متوسط منفی 20 درجه). این واکسن تنها واکسنی است که می توان آن را چند بار منجمد کرد.		در 2-8 درجه سانتیگراد نگهداری کنید			
BCG	این واکسن های لئوفیلیزه را در 2-8 درجه نگهداری کنید.		در 2-8 درجه سانتیگراد نگهداری کنید			
Hib lyophilized						
JE						
Measles	در موارد استثنایی (مثلا کمبود فضای سردخانه) می توان به صورت موقت در منفی 15 الی منفی 25 درجه سانتیگراد نگهداری کرد.					
Meningitis						
MMR						
MR						
Yellow Fever						
Cholera						
DT/TT/Td						
DTP						
DTP-HepB						
DTP-HepB+Hib						
DTP-HepB-Hib						
DTP-Hib						
Hepatitis B						
Hib liquid						
HPV						
Influenza						
IPV						
Pneumococcal						
Rabies						
Rotavirus						

حلال: اگر واکسن و حلال با هم بسته بندی شده اند آن ها را در دمای 2-8 درجه بالای صفر نگهداری کنید ولی اگر حلال جداگانه است آن را در دمای اتاق نگهداری کنید ولی قبل از تزریق (ترجیحا یک روز قبل) در دمای 2-8 درجه بالای صفر قرار دهید. به همین علت در مراکز ارائه خدمات واکسیناسیون، حلال را در یخچال نگهداری

عنوان: نگهداری واکسن و حلال ها در دمای صحیح در مکان های ثابت	
کد: IRN-EVM-SOP-E2-03-01	نسخه: اول
تاریخ امضا: 94/11/01	تعداد صفحات: 7

نمایید.

حلال هرگز نباید یخ بزند.

Source: WHO/IVB/08.01: *Training for mid-level managers: Module 1 - Cold chain, vaccines and safe-injection equipment management*. Updated in April 2011 by WHO/IVB/QSS to include additional vaccines.